

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **C. V., s. r. o.**, zast. JUDr. Jiřím Vodičkou, advokátem, se sídlem v Praze 5, Staropramenná 12, proti žalovanému: **Prezídium státního zemědělského intervenčního fondu**, se sídlem Praha 1, Ve Smečkách 33, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 7. 2004, č. j. 7 Ca 255/2003 – 21,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhal žalobou ze dne 7. 10. 2003, která byla doručena Městskému soudu v Praze dne 9. 10. 2003, vydání rozsudku, jímž by byla žalovanému správnímu orgánu uložena povinnost vydat rozhodnutí v řízení o odvolání žalobce, (§ 79 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní v platném znění, dále jen „s. ř. s.“), podaného dne 25. 7. 2003 proti rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu ze dne 10. 7. 2003, č. j. 00/2003/20394, jímž se producentovi cukru N., a. s., se sídlem V., N. H. 589/34, zvýšila individuální produkční kvóta cukru o 3000 tun na 13 484, 305 tun na kvótové roky 2003/2004 a 2004/2005.

Dříve, než Městský soud v Praze mohl o žalobě rozhodnout, podáním ze dne 11. 12. 2003 vzal žalobce prostřednictvím právního zástupce JUDr. Jiřího Vodičky, žalobu výslovně zpět s tím, že žalovaný svým rozhodnutím ze dne 17. 10. 2003, které bylo doručeno

žalobci dne 30. 10. 2003, ve věci rozhodl a tím odpadl důvod žaloby na nečinnost správního orgánu. Žalobce žádal o vrácení zaplaceného soudního poplatku ve výši 1000 Kč.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 31. 3. 2004, č. j. 7 Ca 255/2003 – 14 řízení vzhledem k účinnému zpětvzetí žaloby zastavil podle § 47 písm. a) s. ř. s. O nákladech řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo. Současně rozhodl, že žalobci se vrací soudní poplatek ve výši 1000 Kč, která bude vyplacena po právní moci usnesení z účtu Městského soudu v Praze k rukám JUDr. Jiřího Vodičky, advokáta. V odůvodnění svého usnesení k výroku o nákladech řízení uvedl Městský soud v Praze, že se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 první věty s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno. Současně uvedl, že z obsahu spisu vyplývá, že nejsou dány zákonné podmínky pro uplatnění náhradové povinnosti vůči žalovanému (§ 60 odst. 3, poslední věta s. ř. s.).

Podáním ze dne 14. 4. 2004 (doručeným Městskému soudu v Praze dne 15. 4. 2004) označeným jako „odvolání proti usnesení 7 Ca 255/2003 – 14 – výroku č. II. o nepřiznání náhrady nákladů řízení“, se žalobce domáhal přezkoumání té části výroku usnesení Městského soudu v Praze, kterou bylo rozhodnuto o nákladech řízení tak, že žádný z jeho účastníků nemá na jejich náhradu právo. Žalobce s touto částí výroku nesouhlasil a připomněl, že svou žalobu proti nečinnosti správního orgánu podal zcela po právu, neboť žalovaný byl ve správním řízení nečinný a rozhodl o jeho odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně až po uplynutí zákonné lhůty dané správním řádem pro rozhodování o odvoláních. Zdůraznil, že svůj postup v žalobě řádně a konkrétně odůvodnil. Vyslovil přesvědčení, že mu proto náleží náhrada nákladů, které v souvislosti s podáním žaloby na nečinnost správního orgánu vynaložil a poukázal na jiné usnesení Městského soudu v Praze, č. j. 9 Ca 245/2003 – 10, ze dne 24. 11. 2003, kde v naprosto stejné (identické) žalobě proti nečinnosti správního orgánu, v níž stejně jako v projednávané věci rozhodl žalovaný o podaném odvolání až poté, co byla podána žaloba u soudu, přičemž v soudním řízení vzal žalobce žalobu zpět se stejným odůvodněním jako v tomto případě, byly žalobci přiznány náklady řízení ve výši 3225 Kč za použití ustanovení § 60 odst. 3 věta druhá s. ř. s. Žalobce má za to, že právo na náhradu nákladů řízení mu vzniklo i v této věci. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost je v tomto případě nepřípustná, přichází podle jeho názoru v úvahu pouze jiný opravný prostředek, a to odvolání, neboť jinak by strana sporu byla neústavním způsobem krácena na svém právu na přezkoumání rozhodnutí soudu I. stupně. Z těchto důvodů žalobce žádal, aby odvolací orgán odvolání žalobce směřující do výroku o nákladech řízení vyhověl a rozhodl tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 3225 Kč do 15-ti dnů od právní moci usnesení k rukám právního zástupce žalobce JUDr. Jiřího Vodičky.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 15. 7. 2004, č. j. 7 Ca 255/2003 – 21, odvolání žalobce odmítl a současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění svého usnesení vysvětlil, že soudní řád správní, podle něhož bylo vydáno napadené usnesení, ve své hlavě III. upravuje opravné prostředky, kterými v soudním řízení správním jsou kasační stížnost (ustanovení § 102 až § 110) a obnova řízení (ustanovení § 110 až § 119). Soudní řád správní však nezná a neupravuje odvolání jako opravný prostředek proti rozhodnutí krajského soudu (Městského soudu v Praze). Rovněž neupravuje ani žádný postup, jak by o takovém odvolání mělo být rozhodnuto a který soud by byl věcně a funkčně příslušný k jeho projednání. Usnesení krajského soudu nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 55 odst. 5, § 54 odst. 5 s. ř. s.) a proti takovému pravomocnému usnesení je možno podat pouze kasační stížnost podle ustanovení § 102

a násl. s. ř. s., ovšem pouze v případě, kdy je tento opravný prostředek přípustný (nepřípustnost kasační stížnosti upravuje ustanovení § 104 s. ř. s.). Druhým opravným prostředkem v řízení, které bylo ukončené pravomocným rozsudkem, je návrh na obnovu řízení (podle ustanovení § 111 a násl. s. ř. s.). Soudní řád správní tudíž jiný opravný prostředek, než kasační stížnost a návrh na obnovu řízení, neupravuje. Neupravuje ani to, který soud by měl o takovém opravném prostředku rozhodnout, ani jak by o něm měl rozhodnout. Městský soud v Praze proto odvolání žalobce odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. s odůvodněním, že nejsou splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný. Dovodil, že vzhledem k tomu, že soudní řád správní ani zvláštní zákon nestanoví jinak, je k takovému postupu (odmítnutí odvolání žalobce) příslušný Městský soud v Praze, neboť je věcně příslušným krajským soudem ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 s. ř. s., ač podání žalobce bylo adresováno Nejvyššímu správnímu soudu. O nákladech řízení o odvolání žalobce rozhodl uvedený soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť žaloba byla odmítnuta. Účastníky poučil o možnosti podání kasační stížnosti proti tomuto usnesení za podmínek ustanovení § 102 a násl. s. ř. s.

Následným podáním ze dne 4. 8. 2004, označeným jako „kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze č. j. 7 Ca 255/2003 - 21 ze dne 15. 7. 2004 a výroku č. II. usnesení Městského soudu v Praze č. j. 7 Ca 255/2003 - 14 ze dne 31. 3. 2004“, adresovaným Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Městského soudu v Praze, se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal vydání rozhodnutí, jímž by Nejvyšší správní soud zrušil jak usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 7. 2004, č. j. 7 Ca 255/2003 - 21, tak i výrok č. II. usnesení téhož soudu ze dne 31. 3. 2004, č. j. 7 Ca 255/2003 - 14, a věc vrátil uvedenému soudu k dalšímu řízení. Znovu připomíná, že žalobu v této věci vzal zpět pro chování žalovaného, který až po podání žaloby na jeho nečinnost vydal žalobcem požadované rozhodnutí o odvolání ve správním řízení, k čemuž došlo až po uplynutí zákonné lhůty dané správním řádem pro vydání takového rozhodnutí. Pokud tedy Městský soud v Praze v důsledku zpětvzetí žaloby řízení zastavil, měl za této procesní situace přiznat stěžovateli (žalobci) náhradu nákladů řízení. Stejně jako v odvolání ze dne 14. 4. 2004 poukazuje stěžovatel znovu na jiné usnesení Městského soudu v Praze (ze dne 24. 11. 2003, č. j. 9 Ca 245/2003 - 10), kde v naprosto identické žalobě proti nečinnosti správního orgánu, v níž stejně jako v tomto případě vzal žalobce svou žalobu zpět z týchž důvodů, soud přiznal žalobci náklady řízení ve výši 3225 Kč. Obě žaloby přitom psala tatáž osoba, takže konstatování identity žalob, co do věcného základu je nezpochybnitelné. Dovojuje, že ve smyslu ustanovení § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. vzniklo mu právo na náhradu nákladů i tohoto řízení. Dodává, že vzhledem k tomu, že kasační stížnost je nepřípustná, směřuje-li pouze proti výroku soudu o náhradě nákladů řízení, přicházel v úvahu pouze jiný opravný prostředek, který žalobce nazval odvolání, u vědomí toho, že obnova řízení jako další jiný opravný prostředek (podle s. ř. s.) nepřichází v dané věci v úvahu. Městský soud v Praze však „odvolání“ odmítl svým usnesením ze dne 15. 7. 2004, č. j. 7 Ca 255/2003 - 21. Stěžovatel je toho názoru, že jestliže soudní řád správní neumožňuje podat kasační stížnost jen proti výroku o nákladech řízení, resp. ji stanoví jako nepřípustnou (§ 104 odst. 2 s. ř. s.), pak lze dovodit, že nezakazuje podat proti výroku o nákladech řízení pouhé odvolání. Minimálně však lze konstatovat, že ze znění § 104 odst. 2 s. ř. s. lze jednoznačně dovodit, že nevylučuje opravný prostředek proti výroku o nákladech řízení (s výjimkou pro tento případ zcela nepoužitelné obnovy řízení), ale vylučuje pouze kasační stížnost, když o možnosti použití občanského soudního řádu se s. ř. s. nezmiňuje, tedy jeho použití ani nezakazuje. Stěžovatel rovněž poukazuje na skutečnost, že posláním, ale i povinností Nejvyššího správního soudu, jemuž je tato kasační stížnost určena, je podle § 12 odst. 1 s. ř. s.

zajišťovat jednotu a zákonnost rozhodování tím, že rozhoduje o kasačních stížnostech stanovených tímto zákonem. Stěžovatel konstatuje, že v projednávané záležitosti „nelze spatřovat splnění požadavku ani jednoty ani zákonnosti v rozhodování soudu“ a pro takový případ musí tudíž existovat možnost domoci se nápravy.

Městský soud v Praze předložil spis Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti žalobce s tím, že směřuje jednak proti usnesení uvedeného soudu ze dne 31. 3. 2004, č. j. 7 Ca 255/2003 - 14, přičemž v tomto případě je podána opožděně, a dále proti usnesení téhož soudu ze dne 15. 7. 2004, č. j. 7 Ca 255/2003 - 21, kdy je podána včas. V obou případech je podle názoru předkládajícího soudu v kasační stížnosti uplatněn důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Usnesením ze dne 6. 6. 2005, č. j. 4 Ans 2/2005 - 51 rozhodl Nejvyšší správní soud nejdříve o té části kasační stížnosti, která směřovala proti výroku II. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2004, č. j. 7 Ca 255/2003 - 14 a pro opožděnost ji odmítne podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. z důvodů v tomto usnesení blíže uvedených. Zbylo pak rozhodnout o důvodnosti kasační stížnosti směřující proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 7. 2004, č. j. 7 Ca 255/2003 - 21, jímž bylo odmítnuto „odvolání“ žalobce proti výroku II. předchozího usnesení ze dne 31. 3. 2004, jímž o nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu.

Nejvyšší správní soud v tomto případě nejdříve shledal, že kasační stížnost proti takovému usnesení je přípustná, byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem. Přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti a neshledal přitom vady řízení podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Neshledal totiž, že by řízení před soudem bylo zmatečné, nebo bylo zatíženou vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci a ani neshledal, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné.

Po posouzení věci neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou.

Nutno předeslat, že ačkoliv stěžovatel nečiní v kasační stížnosti výslovný odkaz na stížní důvod podle § 103 odst. 1 s. ř. s., lze z obsahu kasační stížnosti dovodit, že uplatňuje důvod uvedený pod písm. e) uvedeného ustanovení, tj. tvrdí nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Takovou nezákonnost však Nejvyšší správní soud neshledal.

Se stěžovatelem je nutno souhlasit potud, že kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení je ve smyslu § 104 odst. 2 s. ř. s. nepřípustná a že i v případě jejího včasného podání proti takovému výroku (v dané věci výroku II. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2004, č. j. 7 Ca 255/2003 - 14) by musela být Nejvyšším správním soudem jako nepřípustná odmítnuta. Přitom je třeba uvést, že rozhodnutím o nákladech řízení je nutno rozumět nejen rozhodnutí o povinnosti nahradit druhému účastníku náklady řízení, ale též rozhodnutí, jímž bylo soudem vysloveno, že žádný z nich nemá na náhradu nákladů řízení právo, ať již z jakéhokoliv zákonem uvedeného důvodu. Pokud pak ustanovení § 104 odst. 2 s. ř. s. stanoví, že kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení je nepřípustná, pak to nepochybně platí i pro výrok, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo. Lze se s ním ztotožnit též v tom, že za stávající právní úpravy nelze ve správním soudnictví napravit soudem rozhodujícím o kasační stížnosti případná nesprávná rozhodnutí krajských soudů (Městského soudu v Praze) o nákladech řízení, pokud není

současně kasační stížností napaden též výrok o věci samé, protože zákonodárce v tomto ohledu přezkoumání rozhodnutí uvedených soudů vyloučil. Lze s ním souhlasit též v tom, že v projednávané věci odůvodnění výroku II. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2004, podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, odůvodněné jen odkazem na § 60 odst. 3 první věty s. ř. s. se strohým konstatováním, že podmínky pro uplatnění náhradové povinnosti vůči žalovanému ve smyslu § 60 odst. 3 poslední věty s. ř. s. (jehož aplikace se žalobce v řízení dovolával) je neúplný potud, že z něho nelze seznat, proč za situace, kdy žalobce (stěžovatel) vzal podaný návrh zpět s odůvodněním, že žalovaný jeho požadavku na vydání rozhodnutí po podání žaloby vyhověl, neshledal soud tuto situaci důvodem pro odchýlení se od zásady, že v případě zastavení řízení nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů takového řízení.

Stěžovatel se však mylí, že v případě nepřipustnosti kasační stížnosti, jejímž jediným důvodem je napadení výroku o nákladech řízení, lze se nápravy domoci jiným opravným prostředkem, v daném případě odvoláním. Nutno se ztotožnit se závěrem Městského soudu v Praze, vysloveným v napadeném usnesení, jímž bylo odvolání žalobce odmítnuto, že soudní řád správní, podle něhož bylo napadené usnesení vydáno, ve své hlavě III. upravuje opravné prostředky, kterými v soudním řízení správním jsou jen kasační stížnost (§ 102 a násl. s. ř. s.) a obnova řízení (§ 110 a násl. s. ř. s.). Soudní řád správní nezná jako opravný prostředek odvolání proti rozhodnutí krajského soudu. Odvolání jako opravný prostředek je upraveno v občanském soudním řádu, a to jeho části čtvrté, hlavě první (§ 201 až § 227 o. s. ř.). Se stěžovatelem nelze souhlasit v tom, že soudní řád správní se o možnosti použití občanského soudního řádu nezmiňuje. Soudní řád správní naopak použití občanského soudního řádu výslovně zakotvuje v § 64, podle něhož, nestanoví-li tento zákon (s. ř. s.) jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu. Odvolání jako opravný prostředek je však upraveno v části čtvrté (nikoliv v části první a třetí) občanského soudního řádu, takže užití tohoto institutu pro řízení ve správním soudnictví nepřichází v úvahu ani přiměřeně, jak lze dovodit z citovaného ustanovení § 64 s. ř. s. Pokud žalobce takový opravný prostředek podal, pak jej Městský soud v Praze právem odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 s. ř. s. Podle názoru Nejvyššího správního soudu tak měl učinit podle písm. d) uvedeného ustanovení [nikoliv písm. a)], neboť podání stěžovatele – odvolání – je nepřipustné. I když ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. míří především na případy, kdy se navrhovatel domáhá, aby bylo rozhodnuto o návrhu, který zákon výslovně označuje jako nepřipustný (§ 68 s. ř. s.), lze výkladem dovodit, že důvod k odmítnutí návrhu pro nepřipustnost nastane též tehdy, je-li jím opravný prostředek (proti rozhodnutí soudu), který je i z jiného, v zákoně výslovně neuvedeného důvodu, nepřipustný; o tom rozhodne soud, kterému byl opravný prostředek adresován (u něhož byl podán), neboť vlastně neexistuje žádný soud, který by byl funkčně příslušný o takovém opravném prostředku rozhodnout. Z uvedeného lze tedy uzavřít, že Městský soud v Praze učinil též správně, pokud sám rozhodl o odmítnutí žalobcova „odvolání“, neboť právě tomuto soudu bylo podání žalobce adresováno a doručeno.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadené usnesení Městského soudu v Praze není zatíženo nezákonností ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jak namítá stěžovatel, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřislušní a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nevznikly (ze spisu nebyly zjištěny).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu